

Ανακοίνωση τύπου

16/11/2016

Παρά τις σημαντικές διαχρονικά αυξήσεις ΦΠΑ παραμένουν σημαντικά χαμηλότερες οι τιμές του τυπικού καλαθιού στα Ελληνικά Σουπερμάρκετ σε σχέση με Αγγλία, Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία

Διπλάσιος ο ΦΠΑ για το τυπικό καλάθι στην Ελλάδα συγκριτικά με τις άλλες χώρες

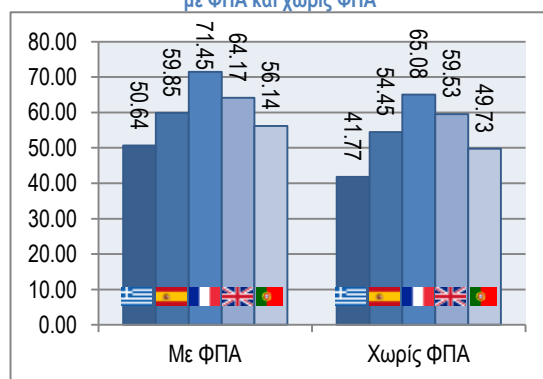
Η επαναλαμβανόμενη τετραμηνιαία έκθεση του Ινστιτούτου Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (IELKA) παρουσιάζει τα αποτελέσματα **οργανωμένης έρευνας σύγκρισης τιμών** σε τυπικό καλάθι προϊόντων του οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων (σουπερμάρκετ) στην Ελλάδα τον **Νοέμβριο 2016** με την Αγγλία¹ και τη Γαλλία, την Ισπανία και την Πορτογαλία. Η σύγκριση τιμών γίνεται με και χωρίς την αξία του ΦΠΑ, ο οποίος διαφέρει σε κάθε χώρα.

Για την παρούσα ανάλυση συγκρίθηκαν οι τιμές σε **20 υποκατηγορίες προϊόντων** που συνθέτουν ένα τυπικό καλάθι αγορών. Αυτές οι υποκατηγορίες προϊόντων εξετάζονται από ένα σημαντικό **δείγμα πάνω από 2.300 τιμών προϊόντων στις πέντε χώρες** συνολικά για να υπολογισθούν οι μέσες τιμές, με δειγματοληψίες από έγκυρα site σύγκρισης τιμών σε Ελλάδα και εξωτερικό, αλλά και από αλυσίδες σουπερμάρκετ. Τα στοιχεία περιλαμβάνουν τόσο τιμές προϊόντων σε προσφορά, όσο και προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας σε κάθε χώρα.

Πίνακας 1: Σύγκριση μέσων τιμών καλαθιού προϊόντων σουπερμάρκετ Ελλάδας-Αγγλίας-Γαλλίας-Ισπανίας με ΦΠΑ και χωρίς ΦΠΑ

	Τιμές με ΦΠΑ	Τιμές χωρίς ΦΠΑ	Διαφορά με Ελλάδα με ΦΠΑ	Διαφορά με Ελλάδα χωρίς ΦΠΑ
Ελλάδα	50.64	41.77		
Ισπανία	59.85	54.45	+18.2%	+30.3%
Γαλλία	71.45	65.08	+41.1%	+55.8%
Η.Β.	64.17	59.53	+26.7%	+42.5%
Πορτογαλία	56.16	49.75	+9.2%	+14.7%

Σχήμα 1: Σύγκριση μέσων τιμών τυπικού καλαθιού προϊόντων σουπερ μάρκετ Ελλάδας-Αγγλίας-Γαλλίας-Ισπανίας με ΦΠΑ και χωρίς ΦΠΑ

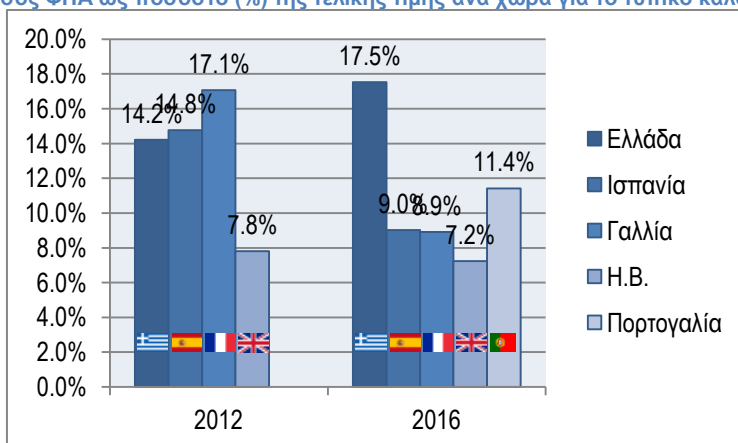
Η σύγκριση των μέσων τιμών των καλαθιών (πίνακας 1) **δείχνει ότι και οι τέσσερις χώρες έχουν σημαντικά ακριβότερο μέσο καλάθι από την Ελλάδα, 18% η Ισπανία, 41% η Γαλλία, 27% η Αγγλία, 9% η Πορτογαλία.** Η εικόνα των αποτελεσμάτων αλλάζει σημαντικά όταν αφαιρέσουμε τον αναλογούντα ΦΠΑ ανά χώρα για να αντιληφθούμε τις πραγματικές τιμές των προϊόντων σουπερμάρκετ. Η σύγκριση των καλαθιών σε αυτή την περίπτωση (σχήμα 1) δείχνει ότι οι τέσσερις χώρες έχουν ακόμα πιο ακριβό μέσο καλάθι από την Ελλάδα, **η Ισπανία κατά 30%, η Γαλλία κατά 55%, η Αγγλία κατά 43% και η Πορτογαλία κατά 15%.** Αυτό είναι αποτέλεσμα της πολύ μεγάλης διαφοράς που έχει ο χαμηλός ΦΠΑ ανά χώρα (πρόκειται για τον ΦΠΑ που αναφέρεται σε τρόφιμα και ποτά). Στην Ελλάδα αυτός ο ΦΠΑ τον Ιούνιο 2016 είναι 13% και 24% για συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, κάποιες από τις οποίες συμμετέχουν στο δείγμα της έρευνας, όπως είναι

¹ Οι μετρήσεις για την Αγγλία έγιναν πριν το δημοψήφισμα για την έξοδο από την ΕΕ και χρησιμοποιήθηκε ως ισοτιμία Στερλίνιας-Ευρώ το 1.137.

τα έλαια, ο καφές, τα γλυκά, τα σνακς και τα αρτοποιήματα. Ο ΦΠΑ είναι σημαντικά υψηλότερος από την Αγγλία (0%) και τη Γαλλία (10% και 5,5%), την Ισπανία (10% και 4%), την Πορτογαλία (13% και 6%), αλλά και τις περισσότερες χώρες της ΕΕ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αλλαγές του τελευταίου 12μηνου στους συντελεστές ΦΠΑ στην Ελλάδα έχουν αυξήσει σημαντικά την επίδραση του συγκεκριμένου φόρου σε σχέση με το παρελθόν και συγκριτικά με τις άλλες τρεις εξεταζόμενες χώρες. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται στο σχήμα 2 στην αντίστοιχη έρευνα του 2012, **ο μέσος ΦΠΑ ως ποσοστό της τιμής τότε για το τυπικό καλάθι των 20 προϊόντων ήταν 12.5% (μέσος συντελεστής ΦΠΑ 14.3%), το 2016 ο μέσος ΦΠΑ ως ποσοστό τιμής για το ίδιο τυπικό καλάθι προϊόντων είναι 17.5%, σχεδόν ο διπλάσιος από τις άλλες χώρες.** Η βασική διαφορά είναι ότι τρόφιμα που στην Ελλάδα υπάγονται στον υψηλό συντελεστή ΦΠΑ με 24% στις υπόλοιπες χώρες υπάγονται στον χαμηλό συντελεστή ΦΠΑ, ο οποίος είναι και χαμηλότερος του ελληνικού με 6%, 5,5%, 4% ή ακόμα και 0%, ενώ όπως προαναφέρθηκε τόσο ο υψηλός, όσο και ο χαμηλός συντελεστής ΦΠΑ είναι υψηλότεροι στην Ελλάδα των τριών χωρών.

Σχήμα 2: Μέσος ΦΠΑ ως ποσοστό (%) της τελικής τιμής ανά χώρα για το τυπικό καλάθι σύγκρισης

Σε κάθε περίπτωση, το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει από την παραπάνω ανάλυση είναι ότι το οργανωμένο ελληνικό λιανεμπόριο τροφίμων (σουπερμάρκετ) παρέχει στους Έλληνες καταναλωτές πρόσβαση σε προϊόντα για το τυπικό του καλάθι με κατά μέσο όρο χαμηλότερη τιμή (ακόμα και στα φθηνά προϊόντα των τυπικών 20 κατηγοριών), που είναι αποτέλεσμα της οργανωμένης προσπάθειας των προμηθευτών και των λιανεμπόρων για συγκράτηση των τιμών τα τελευταία χρόνια, όπως φαίνεται και στα στοιχεία για τον δείκτη τιμών καταναλωτή που δημοσιεύει η ΕΛ.ΣΤΑΤ.. Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται οι μέσες τιμές ανά κατηγορία προϊόντων ανά χώρα. Η τάση αυτή με μικρές διακυμάνσεις είναι διαχρονική την τελευταία 4ετία που πραγματοποιείται η συγκεκριμένη έρευνα από το ΙΕΛΚΑ. Η διαχρονική σύγκριση τιμών με το εξωτερικό δείχνει ότι τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα συνεχώς έχει φθηνότερο καλάθι από τις συγκρινόμενες χώρες με διακυμάνσεις οι οποίες δεν αλλάζουν το αποτέλεσμα της ανάλυσης. Αξίζει όμως να σημειωθεί ότι συγκεκριμένα συγκριτικά σε σχέση με τη Γαλλία και την Αγγλία η ποσοστιαία διαφορά με Ελλάδα φαίνεται πως μεγαλώνει εξαιτίας κυρίως του αποπληθωρισμού στην Ελλάδα και του πληθωρισμού σε αυτές τις χώρες, καθώς και λόγω των εξελίξεων της ισοτιμίας Ευρώ-Λίρας Αγγλίας που επηρεάζει τη σύγκριση με την Αγγλία.

Σημειώνεται ότι πέρα από τον ΦΠΑ παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν συγκρίνονται τιμές ανάμεσα σε διαφορετικές χώρες είναι:

- Η απόσταση της χώρας από τα παραγωγικά κέντρα της κεντρικής και δυτικής Ευρώπης και τα αντίστοιχα κόστη
- Η πολυπλοκότητα της γεωγραφίας της κάθε χώρας (π.χ. οδικό δίκτυο, νησιά κλπ)
- Το μέγεθος της αγοράς και αντίστοιχες οικονομίες κλίμακας στις προμήθειες των προϊόντων
- Το ισοζύγιο εξαγωγών-εισαγωγών σε σχέση με τα τρόφιμα και τις πρώτες ύλες παρασκευής τους
- Τα διάφορα κόστη παραγωγής (ενέργεια, πρώτες ύλες, μισθολογικό κόστος, χρηματοοικονομικό κόστος, γραφειοκρατία)
- Η παραγωγικότητα της βιομηχανίας και του λιανεμπορίου σε κάθε χώρα
- Οι καταναλωτικές συνήθειες και η αγοραστική δυνατότητα σε κάθε χώρα
- Το ύψος της φορολογίας σε κάθε χώρα

Πίνακας 2: Σύγκριση Μέσων Τιμών του Τυπικού Καλαθιού Προϊόντων Σουπερ Μάρκετ

	 Ελλάδα		 Ην. Βασίλειο		 Ισπανία		 Γαλλία		 Πορτογαλία	
	(ΦΠΑ 24%, 13%)		(ΦΠΑ 20%, 5%, 0%)		(ΦΠΑ 21%, 10%, 4%)		(ΦΠΑ 20%, 10%, 5.5%)		(ΦΠΑ 23%, 13%, 6%)	
	Με ΦΠΑ	Χωρίς ΦΠΑ	Με ΦΠΑ	Χωρίς ΦΠΑ	Με ΦΠΑ	Χωρίς ΦΠΑ	Με ΦΠΑ	Χωρίς ΦΠΑ	Με ΦΠΑ	Χωρίς ΦΠΑ
ΑΛΕΥΡΙ 1 Κιλό	1.41	1.24	1.54	1.54	1.57	1.51	1.37	1.30	0.86	0.81
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ COLA 1,5 Λίτρα	1.29	1.04	1.43	1.19	1.03	0.85	1.44	1.21	1.05	0.93
ΑΠΟΡΡΥΠΑΝΤΙΚΟ ΠΙΑΤΩΝ (ΠΛΥΣΙΜΟ ΣΤΟ ΧΕΡΙ) 400-500 ML	1.53	1.24	1.62	1.35	2.16	1.78	2.14	1.79	1.77	1.44
ΑΠΟΡΡΥΠΑΝΤΙΚΟ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟΥ ΡΟΥΧΩΝ ΣΚΟΝΗ 60-70 Μεζούρες	11.50	9.27	13.56	11.30	13.86	11.45	16.16	13.51	13.18	10.71
ΓΑΛΑ ΝΩΠΟ (ΠΑΣΤΕΡΙΩΜΕΝΟ) 1 Λίτρο	1.30	1.15	1.30	1.30	1.15	1.10	1.27	1.21	0.87	0.82
ΣΠΟΡΕΛΑΙΟ 1 Λίτρο	2.56	2.06	2.59	2.59	1.76	1.69	2.70	2.56	2.53	2.39
ΚΑΦΕΣ ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ 200 Γραμμάρια	5.95	4.79	5.55	5.55	4.98	4.78	5.57	5.28	5.15	4.56
ΚΟΤΟΠΟΥΛΟ ΝΩΠΟ ΟΛΟΚΛΗΡΟ 1 Κιλό	3.65	3.23	5.15	5.15	3.88	3.73	7.78	7.37	3.69	3.48
ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ (ΞΕΡΑ) 1 Κιλό	0.51	0.45	1.27	1.27	1.83	1.76	2.32	2.20	1.16	1.09
ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ 2x500 Γραμμάρια	1.86	1.64	3.27	3.27	2.63	2.53	1.83	1.73	2.67	2.52
ΜΑΡΜΕΛΑΔΑ 450-500 Γραμμάρια	3.21	2.59	2.13	2.03	3.04	2.93	2.94	2.78	2.80	2.64
ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΝΕΡΟ 6x1,5 Λίτρα	1.70	1.37	3.43	2.86	3.40	3.09	3.18	3.01	2.62	2.32
ΜΗΛΑ 1 Κιλό	1.37	1.21	2.51	2.51	2.11	2.03	3.90	3.70	1.57	1.48
ΠΑΤΑΤΕΣ ΝΩΠΕΣ 5 Κιλά	1.76	1.56	6.58	6.58	5.83	5.60	6.70	6.35	5.67	5.35
ΠΑΤΑΤΕΣ ΤΣΙΠΣ 100-130 Γραμμάρια	1.44	1.16	1.70	1.70	1.25	1.20	1.64	1.55	1.24	1.10
ΣΟΚΟΛΑΤΑ 100 Γραμμάρια	1.42	1.15	1.64	1.56	1.73	1.67	1.57	1.49	1.71	1.52
ΧΑΡΤΙ ΥΓΕΙΑΣ 8-9 ΤΕΜΑΧΙΑ	3.66	2.95	4.66	3.88	4.03	3.33	3.94	3.29	3.34	2.72
ΧΥΜΟΣ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ 1 Λίτρο	1.76	1.42	2.07	1.73	1.43	1.30	2.23	2.11	1.75	1.55
ΧΥΜΟΣ ΤΟΜΑΤΑΣ 500 Γραμμάρια	0.86	0.70	0.83	0.83	0.87	0.84	0.92	0.87	0.94	0.83
ΨΩΜΙ ΓΙΑ ΤΟΣΤ 480-500 Γραμμάρια	1.92	1.55	1.35	1.35	1.33	1.28	1.87	1.77	1.59	1.50
ΣΥΝΟΛΟ	50.64	41.77	64.17	59.53	59.85	54.45	71.45	65.08	56.16	49.75

Τα δεδομένα τιμών υπολογίζονται από γνωστά παρατηρητήρια τιμών των χωρών που εξετάστηκαν και για την Ελλάδα στα πρωτογενή δεδομένα από τιμοληψίες σε μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ.

Τα στοιχεία προέρχονται από τις παρακάτω αλυσίδες σουπερμάρκετ:

- Ελλάδα: AB Βασιλόπουλος, Σκλαβενίτης, My Market, Μασούτης
- Αγγλία: Tesco, Asda, Sainsbury's, Morrisons, Waitrose, Ocado, Amazon
- Γαλλία: Intermarché, Carrefour Drive, Simply Market, ooshop, Auchan Direct, houra, Courses U, G20
- Ισπανία: Eroski, Mercadona, El Corte Inglés, Carrefour, Hipercor, Dia
- Πορτογαλία: Pingo Doce, Lidl, El Corte Inglés, Intermarché, Continente, Amazonite, Jumbo, Minipreço

Τα κριτήρια επιλογής των προϊόντων στο καλάθι ήταν ένας συνδυασμός αντίστοιχων χρησιμοποιούμενων καλαθιών για εκτίμηση στο εξωτερικό, καθώς και κοινής διαθεσιμότητας στοιχείων τιμών στις χώρες που εξετάστηκαν.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Δρ. Λευτέρης Κιοσές
Υπεύθυνος Ερευνών
ΙΕΛΚΑ (Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών)
Λ. Κηφισίας 62, Μαρούσι, 15125
Τηλ. 212 1019954, Κιν. 6948538456, e-mail: info@ielka.gr, www.ielka.gr